

Aan: Vaste Kamercommissie voor Asiel en Migratie

CC: Vaste Kamercommissie voor Justitie & Veiligheid

Betreft: Commissiedebat Kinderen in de Asielopvang - Jonge slachtoffers van uitbuiting

Geachte commissieleden,

Op dinsdag 23 september debatteert u over kinderen in de asielopvang, een belangrijk thema. In deze brief gaan we in op een actueel thema, namelijk de toenemende zorgen over mensenhandel en uitbuiting van niet-begeleide minderjarigen in en rondom de asielopvang.¹

Een van de actielijnen uit het programma Samen tegen Mensenhandel² ziet toe op de bescherming en ondersteuning van minderjarige slachtoffers van mensenhandel. Mensenhandel is een ernstige schending van de mensenrechten met voor jonge slachtoffers vaak levenslange gevolgen. Het Rode Kruis, Fier en Defence for Children Nederland werken samen aan deze actielijn onder de projectnaam *Kind en Uitbuiting*. Binnen dit project staan twee onderdelen centraal: onderzoek en deskundigheidsbevordering. Mensenhandel is een complex en multidisciplinair vraagstuk dat de gezamenlijke inzet vraagt van verschillende ministeries, waaronder Justitie & Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Als het gaat om (het risico op) uitbuiting van niet-begeleide minderjarigen is ook de betrokkenheid van het ministerie van Asiel en Migratie en uw commissie cruciaal.

Jongeren in de asielopvang worden geronseld door criminele netwerken voor het plegen van delicten, uitgebuit in illegale arbeid of seksueel misbruikt en verhandeld.³ 85% van de medewerkers in de asielketen die wij dit jaar getraind hebben gaf aan vermoedens te hebben dat hun jongeren hiermee te maken hebben. Bij criminele uitbuiting dragen zij de dubbele last van slachtoffer en vermeende dader. De signalen die wij in dit project krijgen van professionals die met deze jongeren werken, geven grote reden tot zorg.

De kwetsbaarheid van jonge asielzoekers, in het bijzonder niet-begeleide minderjarigen, wordt nog verder vergroot door de druk op het opvangsysteem. Dit zorgt voor vele verhuizingen, gebrek aan intensieve begeleiding en zorg, lange procedures en het ontbreken van zinvolle dagbesteding. Daarbij komt dat steeds meer niet-begeleide minderjarigen langdurig moeten wachten door de lange doorlooptijden van zowel de asielprocedure als de procedure voor gezinshereniging, wat hen onrustig, gefrustreerd en onzeker maakt. Het gebrek aan toekomstperspectief maakt hen extra kwetsbaar voor het ronselen door criminelen.

¹ [Jonge asielzoekers slachtoffer van 'uitbuiting, intimidatie en geweld' in de Baarnse opvang - NRC; Gemeenten slaan alarm: jonge asielzoekers uit Syrië glijden af naar de criminaliteit - NRC;](#)

² [Verstrekt Actieplan Samen tegen Mensenhandel \(Actielijn 6: Versterken van de positie van minderjarige slachtoffers\) https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/06/17/tk-bijlage-versterkt-actieplan-programma-samen-tegen-mensenhandel.](#)

³ [Verkenning van signalering van slachtofferschap mensenhandel in de asielketen en –opvang, Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen \(december 2024\).](#)

Om deze jongeren te beschermen en uitbuiting te voorkomen, zijn structurele verbeteringen nodig die aansluiten bij de verplichtingen van Nederland voortkomend uit internationale regelgeving⁴.

In het rondetafelgesprek op 9 september⁵ heeft Defence for Children Nederland, mede aan de hand van het position paper⁶, aandacht gevraagd voor de uitbuiting van niet-begeleide minderjarigen. Op dit thema is in het gesprek verder ingegaan, en met de brief die voor u ligt willen wij dit punt nadrukkelijk ondersteunen en nogmaals onder uw aandacht brengen. In deze brief doen wij aanvullende en concrete aanbevelingen.

1. Maak jonge asielzoekers minder kwetsbaar voor uitbuiting

- **Verbeter de situatie in de opvang:** Zorg voor stabiele, duurzame, kleinschalige en veilige opvanglocaties. Belangrijk hierbij is het aanbieden van intensieve en vooral passende individuele begeleiding en dagbesteding die aansluit bij de behoeften van het individu. Het ontbreken van deze voorzieningen leidt tot ontwrichting en vergroot de kwetsbaarheid van deze kinderen voor uitbuiting. Voorkom naar beste kunnen het aantal verhuizingen; stabiliteit is ontzettend belangrijk voor de worteling en de ontwikkeling van jongeren. Om meer richting te geven, verwijzen wij u door naar de uitgangspunten voor kindvriendelijke opvang die begin dit jaar zijn opgesteld door de Werkgroep Kind in azc⁷.
- **Geef perspectief:** bied passende terugkeerbegeleiding en bied jongeren de mogelijkheid om praktijkcertificaten te behalen die in andere landen waardevol zijn. Zo wordt de kwetsbaarheid verkleind van jongeren die door een gebrek aan toekomstperspectief worden geronseld door criminele netwerken.

2. Herken jonge slachtoffers op tijd

- **Vergroot kennis bij uitvoerders, begeleiders en professionals:** De kennis over uitbuiting van niet-begeleide minderjarigen is onvoldoende. Hierdoor worden jongeren te vaak bestempeld als 'overlastgevers' in plaats van als slachtoffers, terwijl er duidelijke signalen zijn van slachtofferschap. Maak deskundigheidsbevordering van professionals die met deze jongeren werken, verplicht, bijvoorbeeld via de gratis e-learning www.buitvoorprofessionals.nl, ontwikkeld door NH Veilig en Fier, in samenwerking met CKM, Rode Kruis en RIEC.
- **Zorg voor een aanspreekpunt op iedere locatie:** Stel op iedere locatie waar niet-begeleide minderjarigen verblijven een aandachtsfunctionaris mensenhandel aan, met een duidelijke rol en structurele middelen en capaciteit. Zorg dat ook betrokken jeugdbeschermers een aanspreekpunt hebben bij vermoedens van uitbuiting.
- **Registreer en reageer op vermissingen:** Er verdwijnen bijna dagelijks jongeren uit de opvang⁸. Voor Nederlandse jongeren zouden alle alarmbellen afgaan, maar bij

⁴ Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), de [herziene Europese Richtlijn ter bestrijding van mensenhandel \(2024\)](#), het Verdrag van de Raad van Europa inzake bestrijding van mensenhandel, Warschau (2005) en de verplichtingen onder het EU-Handvest van de Grondrechten.

⁵ <https://debatdirect.tweedekamer.nl/2025-09-09/justitie-veiligheid/troelstraal/rechten-van-kinderen-in-de-opvang-17-00/onderwerp>

⁶ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2025D35608&did=2025D35608>

⁷ <https://kind-in-azc.nl/wp-content/uploads/2025/03/Kia-uitgangspunten-A4-PDF.pdf>

⁸ <https://argos.vpro.nl/artikelen/opnieuw-honderden-vluchtelingenkinderen-spoorloos-verdwenen-uit-opvang>

jongeren in de asielopvang blijft het relatief stil. Verbeter de registratie, achterhaal de redenen voor vermissing en zorg voor actieve opsporing en bescherming. Zodoende wordt de omvang en aard van het probleem beter in kaart gebracht wat de aanpak verbetert.

3. Organiseer passende hulp en bescherming

- **Garandeer toegang tot jeugdzorg:** Het versnipperde jeugdzorglandschap en de lange wachttijden belemmeren de toegang tot reguliere en gespecialiseerde hulp. Garandeer in samenwerking met gemeenten toegang tot passende (intensieve) zorg voor jongeren die slachtoffer zijn en kampen met trauma, psychische problematiek en verslaving. Het niet kunnen krijgen van een stabiele behandeling vergroot hun kwetsbaarheid voor uitbuiting.
- **Herzie de Beschermd Opvang (BO):** Deze opvang voor jongeren die risico lopen op uitbuiting biedt nu enkel begeleiding, zonder gespecialiseerde behandeling. Daardoor lopen jongeren groot risico opnieuw slachtoffer te worden, ook als ze de BO verlaten. Er moet een nieuwe opzet komen waarin ruimte is voor specifieke (trauma)behandeling, weerbaarheidstraining en veilige opvang. Slachtoffers van verschillende vormen van uitbuiting (seksueel of crimineel) moeten apart van elkaar worden geplaatst.

Kinderen en jongeren in de opvang hebben recht op begeleiding en bescherming tegen uitbuiting en misbruik. Wat op het eerste gezicht onbegrepen of lastig gedrag lijkt, kan een signaal zijn van een schrijnende uitbuitingssituatie. Met goede begeleiding, tijdige signalering en gericht ingrijpen kunnen we voorkomen dat kwetsbare kinderen levenslange trauma's oplopen, wordt de aanpak van mensenhandel geïntensiveerd en daders sneller opgespoord. Wij doen daarom een dringend beroep op u om hun rechten en veiligheid voorop te stellen en te zorgen dat uitbuiting en mensenhandel niet onopgemerkt blijven, maar actief worden herkend en bestreden.

Hoogachtend,

Wij zijn graag bereid nadere toelichting te geven. Mocht u naar aanleiding van onze inbreng vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Renée Roodhuizen | **Adviseur Public Affairs** | +31638571182 | r.roodhuizen@defenceforchildren.nl